

Biuletyn Informacyjny

Gminy Nowe Miasto Lubawskie

czerwiec 2020
bezpłatny egzemplarz

Historia Gryźlin

Gryźliny to wieś sołecka położona w północno-zachodniej części gminy, przy drodze z Nowego Dworu do Jamielnika, oddalona ok. 8 km na północny wschód od Nowego Miasta Lubawskiego, licząca 231 mieszkańców.

Gryźliny

WIEŚ RYCERSKA

Pierwsze dane świadczące o istnieniu wsi pochodzą z 1402 roku, w których pojawia się nazwisko Mikołaja z Greszlinge – tak właśnie nazywano tę miejscowość (zniemczona nazwa o rodowodzie pruskim). Mimo iż nie zachowały się dokumenty nadania ziemi na rzecz rycerstwa, przyjmuje się, że wieś stanowiła własność rycerską już na przełomie XIV i XV wieku.

Wspomniany Mikołaj był właścicielem wsi i rycerzem, który musiał służyć w wojsku krzyżackim. Po wojnie z zakonem Gryźliny zostały złupione przez wojska polskie. Prawdopodobnie w 1423 r. wieś funkcjonowała już na prawie chełmińskim.

W 2 poł. XV wieku rycerze zmarli lub zubożeli, wieś została sprzedana i przeszła na własność dziedziczną starostów bratniańskich – rodziny Wilkanowskich. Wraz z przejęciem starostwa przez rodzinę Działyńskich, również Gryźliny stały się ich własnością.

RODZINA CHRZANOWSKICH

Na początku XIX wieku, gdy następowało zubożenie dawnych szlachciców, ziemia zaczęła ulegać konsolidacji. W Gryźlinach i Kopaninach (osada założona w XVIII wieku, podobnie jak Bagno) głównymi właścicielami została rodzina Chrzanowskich. Rodzina ta czynnie działała na rzecz utrzymania polskości w powiecie. Pomagała m.in. powstańcom styczniowym. W dworze w Gryźlinach znaleźli schronienie powstańcy, którym udało się przedrzeć za kordon.

Niestety pod koniec XIX wieku działania germanizacyjne znacznie się nasiliły. Największym wrogiem dla zaborcy stali się posiadacze ziemscy. Represji nie uniknęli również Chrzanowscy, których majątek w 1890 r. przejęła i rozparcelowała Komisja Kolonizacyjna.

budynek szkoły

cmentarz ewangelicki

NAPŁYW NIEMIECKICH OSADNIKÓW

Podzielone gospodarstwa przejęli niemieccy osadnicy. Najczęściej byli oni wyznania ewangelickiego, stąd też obecność kościoła w Gryźlinach. Kościół zbudowany został w latach 1896-1897 na terenie zespołu podworskiego. Jest to budynek murowany z cegły, w stylu neogotyckim, jednonawowy, nieotylnowany. Do roku 1945 był kościołem ewangelickim, obecnie jest to kościół filialny p.w. św. Kazimierza parafii w Radomnie. Architektura świątyni ma cechy charakterystyczne dla stylu: neogotycki portal schodkowy z profilowanej cegły, ozdobne szczyty z blendami („ślepyimi” oknami) i sterczynami (dekoracyjnymi wieżyczkami), wysokie okna, zakrycia przylegająca do ściany budynku. Z tego okresu zachował się podzielony lipową aleją cmentarz ewangelicki, usytuowany w przy szosie do Nowego Dworu, o powierzchni ok. 0,5 ha. Na terenie podworskim powstała również szkoła, w której pracowali niemieccy nauczyciele.

W 1910 roku w Gryźlinach mieszkało 279 mieszkańców. Byli to w większości Niemcy, Polaków w tym czasie było tylko czterech.

DWIE WOJNY - DWIE RZECZYWISTOŚCI

W 1920 roku wieś, podobnie jak i cały powiat, przyłączono do Polski. Część Niemców wyjechała do Rzeszy. We wsi wzrosła liczba Polaków, ale nadal większość mieszkańców była pochodzenia niemieckiego, która ze swoimi polskimi sąsiadami żyła w zgodzie. W tym czasie we wsi były 43 gospodarstwa rolne, mleczarnia, dwa warsztaty rzemieślnicze, sklep i restauracja. Działało Towarzystwo Rolnicze i Ochotnicza Straż Pożarna.

Wybuch II Wojny Światowej spowodował, że część Niemców zmieniło swój stosunek do polskich sąsiadów. We wrześniu 1939 roku rozpoczęła się okres przesładowań. Tragiczne wydarzenia z tamtego okresu upamiętnia pomnik z 23 nazwiskami ofiar z okolicznych wsi, zamordowanych w 1939 roku. Wśród nich było 8 mieszkańców Gryźlin, m.in. nauczyciel Antoni Hosenberg.

Na początku 1945 r. do Gryźlin wkroczyli żołnierze Armii Czerwonej. Ludność niemieckiego pochodzenia opuściła domostwa, a z czasem ich miejsce zajęli polscy osadnicy.

W latach 1938-1954 Gryźliny wchodziły w skład gminy Nowy Dwór Bratjański, która została zniesiona w 1954 roku wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin. Gromada Gryźliny (w jej skład wchodziły również Bagno, Chrośle, Jamielnik i Radomno) funkcjonowała do końca 1972 r., z początkiem nowego roku wieś została włączona do nowopowstałej gminy Nowe Miasto Lubawskie. Stan ten utrzymał się również po reformie samorządowej 1990 roku.

kościół w Gryźlinach

30 lat Nowoczesnego Samorządu

Rok 2020 jest rokiem szczególnym. Trzydzieści lat temu uchwalono ustawę o samorządzie gminnym, wtedy też odbyły się pierwsze demokratyczne wybory do rad gmin. Po wszechnie uważa się, że reforma samorządowa jest jedną z najbardziej udanych. Moim zdaniem była to jedna z lepszych decyzji mających wpływ na rozwój naszego kraju. Dopiero w 1990 roku, gdy powstały autentyczne samorządy gminne, zaczęliśmy gonić Europę, niwelując wieloletnie zapóźnienia. Zdecentralizowanie władzy nareszcie pozwoliło na skuteczne zaspakajanie potrzeb lokalnych społeczności. Widać to dobrze także na przykładzie naszej gminy.

Dziś możemy być dumni z naszych osiągnięć: pięknych, nowoczesnych budynków szkół, remiz i świetlic, infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej i drogowej oraz coraz piękniejszych miejscowości. Zaczynaliśmy od kilku odcinków lokalnych dróg, kilku kilometrów sieci wodociągowej, sieć kanalizacyjna pozostawała w sferze marzeń. Stan techniczny budynków użyteczności publicznej w znacznym stopniu odbiegał od ówczesnych standardów obowiązujących w innych krajach. Kiedy w 1993 roku przejęliśmy od struktur państwowych zadania edukacyjne i w konsekwencji obiekty szkolne, były one w opłakanym stanie. W większości przypadków toalety znajdowały się poza głównymi budynkami, pomieszczeń było dwa razy mniej, a uczniów dwa razy więcej niż dzisiaj. Obecne budynki i systematycznie doposażane w pomoce dydaktyczne sale lekcyjne gwarantują naszym dzieciom wysoki poziom nauczania. Po trzech dekadach podejmowania śmiałych decyzji nasi uczniowie i nauczyciele mają zapewnione komfortowe warunki nauki i pracy.

W kolejnych latach samorządom przekazywano jeszcze wiele zadań, z którymi nie radziła sobie administracja rządowa. I za każdym razem potwierdzały one swoją efektywność w ich realizacji. W perspektywie minionych lat Gmina Nowe Miasto Lubawskie może pochwalić się nie tylko świetnymi wynikami w pozyskiwaniu środków unijnych na wszelkiego rodzaju inwestycje, ale także doskonałą współpracą z mieszkańcami.

Pomimo tych faktów, w ostatnim czasie zauważalna jest tendencja do ograniczania roli samorządu, przejmowania kompetencji na rzecz administracji rządowej. W mojej ocenie nie jest to dobry kierunek w polityce rozwojowej kraju. Władza, jeśli to tylko możliwe, powinna realizować zadania poprzez małe wspólnoty: pomagać i wspierać ich działania. To one najlepiej wiedzą, czego im na danym etapie funkcjonowania potrzeba. Jedną z takich wspólnot jest właśnie gmina. Ta niezwykle ważna zasada pomocniczości zwana też zasadą subsydiarności jest zapisana w Konstytucji RP, mówi o niej Katolicka Nauka Społeczna oraz obowiązuje w Unii Europejskiej.

Silny samorząd to silna Polska. Udowadniają to minione lata. Obecny etap rozwoju umożliwiła nam reforma 1990 roku. Dlatego 30-lecie samorządu gminnego to dla mnie wielkie święto.

Wójt Gminy
Nowe Miasto Lubawskie
Tomasz Waruszewski

SP w Gwiździnach

ścieżka rowerowa

10-lecie Samorządu – była Sala Narad UG

ul. Okrężna w Bratianie

CAŁY CZAS INWESTUJEMY

Jako pierwsi podpisaliśmy umowę

W 2018 roku gmina Nowe Miasto Lubawskie złożyła z miastem Sowieck (Obwód Kaliningradzki) wspólny wniosek w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja na lata 2014-2020. Gmina wnioskowała o przeznaczenie środków na budowę kanalizacji sanitarnej o długości ok. 2,6 km i oczyszczalni ścieków w Jamielniku, natomiast strona rosyjska m.in. na budowę sieci kanalizacji sanitarnej pod dnem rzeki Tylża, która ma swe ujście w rzece Niemen.

Na początku maja została podpisana pierwsza umowa w progra-

mie na dofinansowanie projektu pt. „Ochrona dziedzictwa przyrodniczego na obszarze transgranicznym poprzez poprawę i rozwój infrastruktury wodno-ściekowej w Sowiecku (Obwód Kaliningradzki) i Gminie Nowe Miasto Lubawskie”.

Cały budżet projektu to niemal 2,3 mln euro, z czego 1,25 mln euro przypada na Gminę Nowe Miasto Lubawskie, która jest liderem projektu, a ponad 1 mln euro na miasto Sowieck. Samo dofinansowanie obejmuje 90% kosztów kwalifikowalnych przewidzianych w projekcie.

budowa kanalizacji Jamielnik 2019

POLAND - RUSSIA
CROSS-BORDER
COOPERATION PROGRAMME
2014-2020

Przebudowa dróg w Pacóttowie

Pomimo wyjątkowej sytuacji, związanej z walką z Covid-19 nie zwalniamy tempa. Z myślą o naszych mieszkańcach cały czas realizujemy zaplanowane inwestycje. Właśnie rozpoczęliśmy procedury przetargowe związane z przebudową ulic w Pacóttowie. Nowe nawierzchnie pojawią się na ulicach: Skrajnej, Na Stoku i Podleśnej.

W sierpniu ubiegłego roku, Gmina Nowe Miasto Lubawskie przystąpiła po raz kolejny do konkursu realizowanego w ramach programu rządowego Funduszu Dróg Samorządowych. FDS jest kompleksowym instrumentem wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Nie dziwi więc fakt, iż konkurencja wśród wnioskodawców jest bardzo duża, bowiem wszystkie władze samorządowe nieustannie dążą do przyspieszenia powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na terenie swojej gminy, miasta czy powiatu.

Wśród zakwalifikowanych przez Fundusz Dróg Samorządowych projektów znalazł się również

ten złożony przez gminę Nowe Miasto Lubawskie – „Przebudowa ulic Podleśnej, Skrajnej i Na Stoku w Pacóttowie”. Szacowana wartość inwestycji to 2 mln 640 tys. zł. Dzięki pozytywnej ocenie wniosku, na realizację zadania pozyskaliśmy dofinansowanie w wysokości 70% kosztów kwalifikowalnych, czyli niemal 1 mln 830 tys. zł. Projekt zakłada powstanie 747 m.b. drogi, oświetlenia ulicznego oraz kanalizacji deszczowej. Ponadto, infrastruktura drogowa zostanie uzupełniona o odcinki w ul. Skrajnej oraz w ul. Podleśnej o łącznej długości 153 m.b., które nie spełniały wymogów konkursowych. Środki na ten cel będą pochodzić z budżetu gminy.

Kolorem zielonym zaznaczono drogi, które będą realizowane w ramach FDS

Odpowiedź na zgłoszenia mieszkańców - nowe oświetlenie

Mieszkańcy Mszanowa podczas zebrań wiejskich kilkakrotnie zwracali uwagę na problemy związane z oświetleniem przy głównej ulicy w tej miejscowości. LAMPY nie dały wystarczającej ilości światła, co było bardzo uciążliwe, ale i bardzo niebezpieczne dla użytkowników zarówno chodnika jak i jezdni. Miejscem z wyraźnie ograniczoną widocznością był zwłaszcza odcinek ul. Podleśnej prowadzący od budynku Urzędu Gminy w stronę mostu na Drwęcy.

Podobnie sytuacja wyglądała w Nawrze. Również tamtejsi mieszkańcy zwracali uwagę na jakość oświetlenia wzdłuż drogi powiatowej nr 1246N, biegnącej przez centrum wsi.

Po wakacjach sytuacja się zmieni. Wójt Gminy podpisał umowę na wykonanie oświetlenia w tych dwóch miejscowościach (budowa linii kablowej, słupów oraz montaż opraw

Mszanowo

LED). Łącznie powstanie 119 słupów oświetleniowych, na których zainstalowane zostaną energooszczędne lampy. Zmiana ta wpłynie korzystnie nie tylko na jakość oświetlenia, a tym samym poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, ale i na zmniejszenie kosztów energii.

Oprócz wspomnianych odcinków na ulicy Podleśnej i drogi powiatowej, nowe oświetlenie pojawi się na ulicy Rekreacyjnej w Mszanowie i na odcinku Nawra – Pręgowizna.

Wykonawcą zadania, wyłonionym w drodze przetargu jest firma Zakład Instalatorstwa Elektrycznego Andrzej Serożyński z Nowego Miasta Lubawskiego. Do jego obowiązków należy również odłączenie od sieci i demontaż starych lamp parkowych w Mszanowie. Całkowity koszt inwestycji to nieco ponad 300 tys. zł. Wykonawca zobowiązał się wykonać prace do połowy września 2020 r.

Nawra

Udogodnienia przed budynkiem szkoły w Bratianie

Zamknięcie placówek oświatowych z powodu koronawirusa nie oznacza, iż nic się w nich nie dzieje. Gmina wykorzystuje ten czas na realizację inwestycji z zakresu infrastruktury oświatowej. Przykładem jest Zespół Szkół w Bratianie, gdzie w ostatnim czasie trwały prace związane z budową placu manewrowego przed starą częścią budynku, remontem wiaty rowerowej oraz budową podjazdu dla osób niepełnosprawnych przed głównym wejściem do szkoły.

ZS w Bratianie

Trwają prace budowlane w Nowym Dworze Bratiańskim

W ramach zadania wykonane zostaną: odcinek nawierzchni asfaltowej o długości 409 m. b. i szerokości 5 m oraz kanalizacja deszczowa. Przeprowadzone pod koniec zeszłego roku postępowanie przetargowe wyłoniło wykonawcę. Zostało nim Przedsiębiorstwo Drogowo-Budowlane Sp. z o.o. z Brodnicy. Wartość inwestycji to ponad 960 tys. zł. 60% kwoty należy za wykonanie robót, tj. niemal 580 tys. zł, zostanie pokryte ze środków pozyskanych z Funduszu Dróg Samorządowych.

Przewidywany termin zakończenia prac – wrzesień 2020 r.

droga gminna w Nowym Dworze

WSPÓLNIE DBAMY O NASZĄ GMINĘ

AKCJA SEGREGACJA, czyli słów kilka o nowej ustawie

Z dniem 1 czerwca wprowadzono nowe zasady dotyczące bezwzględnej segregacji odpadów komunalnych.

Szczegółowy sposób segregacji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz.U. z 2019 r. poz. 2028). Główna zasada Jednolitego Systemu Segregacji Odpadów (JSSO) jest jedna – należy oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. Jakie surowce oddzielamy? Są to: metale i tworzywa sztuczne, papier, a także opakowania szklane i odpady biodegradowalne.

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielanie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Jakie są ogólne zasady segregacji?

- Nie myjemy opakowań, słoików i innych odpadów.
- Opróżniamy opakowania z resztek zawartości.
- Odrywamy wieczka od pojemników.
- Zgniatamy puszki, butelki plastikowe i inne możliwe odpady.
- Nie wrzucamy mięsa do BIO, tylko resztki roślinne.
- Wyrzucamy odpady BIO luzem, ewentualnie w torebkach papierowych lub foliowych.
- Segregujemy tylko czysty papier, brudny trafia do ZMIESZANYCH.

Przy segregacji bezwzględnie należy pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów

komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych).

Przygotowaliśmy ściągę dotyczącą segregacji najpopularniejszych odpadów. Na liście znalazły się także odpady, których klasyfikacja sprawia najwięcej problemów.

Zgłoś odbiór odpadów wielkogabarytowych

Odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny odbierane będą zgodnie z harmonogramem, wyłącznie z posesji, których właściciel zgłosił potrzebę ich odbioru.

Zgłoszenia można dokonać:

- za pomocą aplikacji EcoHarmonogram w zakładce „Zgłoszenia”, wybierając temat: „Odbiór gabarytów”;
- telefonicznie pod numerem: (89) 645 28 27, (89) 640 75 29
- mailowo na adres: b.smilek@lklubawa.pl.

Zgłoszenia należy dokonać w terminie minimum 2 dni przed planowanym wywozem (z wył. sobót, niedziel i świąt). Należy podać adres nieruchomości, a dla ułatwienia kontaktu można też podać numer telefonu lub e-mail.

Mieszkańcy mają obowiązek zgromadzenia odpadów wielkogabarytowych na terenie swojej posesji z dogodnym dojazdem, najlepiej na samym początku podwórka.

Co nie zostanie zabrane?

Podczas zbiórki nie będą odbierane: wszelkiego rodzaju odpady pochodzące z warsztatów samochodowych i prowadzonej działalności gospodarczej, odpady budowlane i remontowe, styropiany, papa, płyty azbestowe, szyby okienne, szklarniowe i samochodowe, tapicerka samochodowa, opony ciągnikowe i z samochodów dostawczych itp. Tego rodzaju odpady muszą być poddane utylizacji we własnym zakresie przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Nie będą również odbierane: odzież, duże kartony, wiadra po farbach, klejach itp. – te odpady można dostarczyć do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (najbliższy w Lipowcu – godz. otwarcia dostępne na stronie Punktu).

PRZEWODNIK PO SEGREGACJI

SPIS ODPADÓW Z PRZYPISANIEM DO FRAKCJI

TWORZYWA SZTUCZNE I METAL

aluminiowe wieczka; blachy do pieczenia; butelka plastikowa po soku/mleku/wodzie (opróżniamy, zgniatamy, odkręcamy nakrętki - nie musimy myć); etykiety z folii termokurczliwej; folia aluminiowa czysta; folia opakowaniowa; foliowe saszetki po kosmetykach/sosach/jedzeniu; garnek metalowy; kapsle od butelek; kapsułki po kawie; karton po mleku/soku; koperty z folią bąbelkową; koperty z foliowymi okienkami - okienka (papierowa koperta do papieru); nakrętki od słoika; opakowania po jogurcie; opakowania plastikowe po kosmetykach i środkach czystości; produkty z gumy i kauczuku; puszka po konserwach i napojach; spinacze do bielizny; sreberko po czekoladzie zabrudzone; styropian opakowaniowy; tubka po paście do zębów; worki plastikowe i foliowe;

BIO ODPADY

gałęzie, fusy po kawie i herbacie; jajka; kwiaty żywe; obierki po owocach i warzywach; owoce i warzywa; pestki owoców; pieczywo; przeterminowana żywność; sery; skorupki od jajek; skorupki od orzechów; skoszona trawa; suchy chleb; torebka po herbacie, warzywa zepsute; zepsute przetwory owocowe i warzywne, żywa choinka (rozdrobniona);

SZKŁO

butelka szklana po alkoholu; butelka szklana po syropie leczniczym; słoiki; szklane opakowania po kosmetykach;

PSZOK

Baterie alkaiczne; cegły; cement; drewniana deska do krojenia; dywan; haczyk wędkarski; igły lub szpilki; ładowarka do telefonu; mikrofalówka; opony samochodowe; panele ściienne/podłogowe; pendrive; puszka po farbie; rower; sprzęt AGD i RTV; styropian budowlany; toner do drukarki; ubrania; wersalka; zepsute zabawki;

PRZEWODNIK PO SEGREGACJI

SPIS ODPADÓW Z PRZYPISANIEM DO FRAKCJI

ODPADY ZMIESZANE

blister po tabletkach; buty; chusteczki higieniczne zużyte; cukier, sól, mąka; drewniane elementy ozdobne np. zabawki; dmuchany balon; folia aluminiowa zabrudzona; garnek emaliowany; gąbki do mycia; grzebień do włosów; guma do żucia; jednorazowe opakowanie po żywności; kości lub ości; kredki; kwiaty sztuczne; lusterko; masło lub margaryna; maszynka do golenia jednorazowa; mięso; mop; nić lub sznurek; niedopałki papierosów; odchody zwierząt; pampersy; papierki po cukierkach; paragon fiskalny; patyki po lodach; pisaki i flamastry; porcelana; prezerwatywy; pudełko po pizzy brudne; rozbite szkło; rozdarte ścierki; spinacze do bielizny drewniane; sreberko po czekoladzie zabrudzone; szklanki i kieliszki; świece; ubrania (lub PSZOK lub kontenery); waciki higieniczne; wędliny; wkładki higieniczne; włosy; wykałaczki; zatłuszczony papier; zepsuty majonez; zużyte pieluchy; żwirek dla kota

PAPIER

gazety i czasopisma; koperty papierowe (bez foliowego okienka); książki w miękkiej opawie lub z usuniętą twardą; papier do pakowania prezentów; rolki po papierze toaletowym; ścinki drukarskie; tektura; ulotki; zeszyty;

PSZOK ADRESY:

- PÓLWIEŚ GM. ZALEWO, CZYNNY PN.-PT. 7:00-17:00 ORAZ W SB.8:00-12:00, TEL.:(89)670-90-25
- LIPOWIEC GM. KURZĘTNIK, CZYNNY PN.-PT. 7:00-17:00 ORAZ W SB.8:00-12:00, TEL.:(89)670-90-27
- MIASTO IŁAWA, UL. KOMUNALNA, CZYNNY PN.-PT. 7:00-17:00 ORAZ W SB.8:00-12:00, TEL.:(89)670-90-26
- RUDNO GM. OSTRÓDA, CZYNNY PN.-PT. 7:00-17:00 ORAZ W SB.8:00-12:00, TEL.:(89)647-10-87

UWAGA: ODPADY DO PSZOK, BEZ PONOSZENIA DODATKOWYCH OPŁAT, MOGĄ BYĆ DOSTARCZONE, TYLKO PRZEZ WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI ZAMIESZKAŁYCH (MIESZKAŃCÓW).

„Moja Woda” - dofinansowanie na domowe retencje

W odpowiedzi na Państwa pytania dotyczące programu „Moja Woda” – 100 milionów złotych na 20 tysięcy przydomowych retencji, uprzejmie wyjaśniamy, że na stronie internetowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska zamieszczono informację, z której wynika, iż każdy właściciel domu jednorodzinnego będzie mógł otrzymać dotację do 5 tys. zł, przy czym nie więcej niż 80% kosztów, które zostaną poniesione po 1 czerwca 2020 r.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej prześle pieniądze do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które będą przyjmowały od początku lipca 2020 r. wnioski właścicieli domów jednorodzinnych na przydomowe mikroinstalacje wodne.

Wsparcie przewidziano na zakup, montaż i uruchomienie instalacji pozwalających na zagospodarowanie wód

opadowych i roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, w efekcie czego wody te nie będą odprowadzane do kanalizacji bytowo-gospodarczej, kanalizacji deszczowej, rowów odwadniających – odprowadzających wodę poza teren nieruchomości. Otrzymane pieniądze będzie można przeznaczyć na przewody odprowadzające wody opadowe (zebrane z rynien, wpustów do zbiornika nadziemnego lub podziemnego, oczka wodnego, instalacji rozsączającej), zbiornik retencyjny podziemny lub nadziemny, oczko wodne, instalację rozsączającą oraz elementy do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody.

Dla mieszkańców Gminy Nowe Miasto Lubawskie terytorialnie właściwym jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

www.wfosigw.olsztyn.pl

WYDARZENIA KULTURALNO-SPOŁECZNE

Jak przeliterować miłość?

Jak wygląda prawdziwe uczucie w życiu codziennym? O to najlepiej zapytać „u źródła”. 6 lutego, w świetlicy wiejskiej w Chroślu, wójt Tomasz Waruszewski spotkał się z 11 parami z naszej gminy, które obchodziły wspólny Jubileusz – Złote Gody. Z tej okazji wręczył im medale przyznawane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za długoletnie pożycie małżeńskie. Wszystkie pary otrzymały również upominek a każda z pań bukiet pięknych kwiatów. Część oficjalną zakończyło pamiątkowe zdjęcie oraz toast, podczas którego wójt życzył zebranym kolejnych pięknych lat pełnych miłości.

O poczęstunek dla gości zadbały niezawodne panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Chroślu. Przy zastawionych słodkościami stołach można było posłuchać historii o tym, jak pomiędzy jubilatami rodziło się uczucie oraz co robić, by stworzyć związek trwający ponad 50 lat. Życie codzienne to

przecież nie bajka, nie zjawi się dobra wróżka rozwiązująca wszystkie problemy. Jednak wszystkie pary zgodziły się z tym, że najważniejszym jest, by mieć u boku tę drugą, kochaną osobę. We dwoje bowiem łatwiej iść przez życie i mierzyć się z trudnościami. A i szczęśliwe chwile są bardziej wyjątkowe, gdy można je dzielić z innymi.

Pary odznaczone w tym dniu medalem Prezydenta RP za długoletnie pożycie to:

Teresa i Rudolf Dreszler z Bagna; Krystyna i Jan Pietrzykowscy, Stefania i Edwin Trzaskalscy oraz Janina i Jan Zielińscy z Bratiana; Danuta i Stefan Gajkowscy z Gwiżdzin; Urszula i Edward Felczak z Jamielnika; Renata i Andrzej Melkowscy z Lekart; Barbara i Henryk Lubiejewscy z Pustek; Stefania i Zdzisław Majewscy z Radomna; Stefania i Eugeniusz Zabłoccy ze Skarlina; Teresa i Józef Tasarz z Tylic.

Być kobietą, być kobietą...

W Gminie Nowe Miasto Lubawskie Dzień Kobiet od wielu już lat obchodzimy wspólnie. Każde sołectwo, w okolicach 8 marca, przygotowuje spotkania, w których mogą uczestniczyć wszystkie jego Mieszkancki. Spotkania nie byle jakie, ponieważ z roku na rok bierze w nich udział coraz więcej Pań. Za każdym razem udowadniają one, że nie tylko potrafią się świetnie zorganizować ale i świetnie bawić w swoim towarzystwie. Czasami nawet do białego rana, do czego zachęcają zawsze bogato zastawione stoły.

Jak zwykle sołectwa odwiedzili również Wójt i Przewodniczący Rady Gminy, aby złożyć Paniom serdeczne życzenia i obdarować kwiatkiem. W tym roku były to goździki – nieodzowny symbol święta kobiet oraz czekoladki, na osłodzenie tego wyjątkowego dnia.

Dzień Kobiet w Mszanowie

Dzień Kobiet w Tylicach

Jak wielokrotnie podkreślał wójt Tomasz Waruszewski, te uroczyste obchody, w których przygotowania włączyli się również panowie (m.in. członkowie miejscowych OSP), życzenia

Dzień Kobiet w Jamielniku

i kwiaty pokazują, jak bardzo ważne dla mężczyzn są kobiety. Bezwzględnie należą się im podziękowania za to, co robią dla swoich miejscowości i dla całej gminy. Zwłaszcza, że wszystkie te dodatkowe zajęcia łączą z pracą zawodową i życiem rodzinnym. Dlatego też, w ramach podziękowania za ich zaangażowanie i dzięki wsparciu finansowemu otrzymanemu z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, zorganizowano cykl wydarzeń kulturalnych oraz spotkań warsztatowo-szkoleniowych. Panie wzięły udział m.in. w warsztatach układania kompozycji kwiatowych, wytwarzały własne ekologiczne mydła oraz dowiedziały się jak dbać o stopy i pielęgnować dłonie.

Spotkania autorskie w Jamielniku

Ograniczenia związane z sytuacją epidemiczną w kraju spowodowały, że w ostatnich miesiącach diametralnie musieliśmy zmienić nasze dotychczasowe życie i przyzwyczajenia. Zrezygnowaliśmy też z wielu drobnych przyjemności jak spacer, czy wizyta w bibliotece. Z propozycją dla miłośników literatury wyszło Gminne Centrum Kultury w Mszanowie, które w maju zorganizowało dwa spotkania autorskie z pisarkami z naszego regionu. Spotkania można było śledzić na żywo na Facebooku.. Nagrania są także dostępne w serwisie YouTube (kanał GCK Mszanowo).

Elżbieta Olszta – bibliotekarka jamielnickiej biblioteki oraz inicjatorka i opiekunka Lokalnej Izby Pamięci, gościła u siebie Karolinę Palczewską. Autorka książki „Powstanie Warszawskie oczami Sanitariuszek” opowiadała nie tylko o książce, ale i o swoich pasjach i szerokich zainteresowaniach. GCK opublikowało także fragmenty książki czytane przez samą autorkę.

22 maja odbyło się drugie spotkanie. Tym razem gościem Elżbiety Olszty była Ewelina Woźniak – autorka książki pt. „Dzień Ojca”. Panie rozmawiały o książce, o problemach bohaterów, o relacjach rodzinnych, a także o tym, czy można się wzruszyć kreując postaci literackie.

Spotkanie z Eweliną Woźniak

Spotkanie z Karoliną Palczewską

Maseczka dla Mieszkańca

Sytuacja związana z rozprzestrzenianiem się wirusa Covid-19 na przełomie marca i kwietnia przybrała gwałtowny obrót. Obostrzenia oraz nakazy wprowadzane przez rząd zmieniały się z dnia na dzień. Jeden z takich nakazów dotyczył zasłaniania nosa i ust. W trosce o bezpieczeństwo naszych Mieszkańców władze gminy postanowiły zaopatrzyć ich w maseczki.

Pierwsza akcja związana z dystrybucją maseczek miała miejsce tuż przed Świątami Wielkanocnymi (09-11.04.2020 r.). Wtedy to strażacy rozdali blisko 8 tysięcy maseczek wielokrotnego użytku wykonanych z elanobawełny, zamówionych przez gminę.

Po raz drugi maseczki ochronne zostały przekazane mieszkańcom gminy NML w ramach akcji maseczki4lapolski.pl, której założeniem było dostarczenie nieodpłatnych, wielorazowych maseczek jak największej liczbie osób. W akcję zaangażowane zostały także samorządy lokalne, mające zająć się dystrybucją maseczek wśród swoich mieszkańców. Dzięki firmie WIPASZ S.A – głównemu sponsorowi akcji, maseczki trafiły również do mieszkańców naszej gminy. Pierwsza partia maseczek została przekazana gminie w piątek 17 kwietnia, zaś kolejna 21 kwietnia.

Dystrybucją w sołectwach podczas obu akcji zajęli się nasi druhowie Ochotniczej Straży Pożarnej, za co serdecznie im dziękujemy.

Maseczka dla Mieszkańca w Gryżlinach

Maseczka dla Mieszkańca w Gwiździnach

OPS Uruchomił Niebieską Linie

Ofiary przemocy domowej nie zostaną bez pomocy.

W szczególnie trudnej sytuacji mogą znajdować się osoby doznające przemocy w rodzinie w związku z izolacją związaną z ograniczeniami w przemieszczaniu się, dlatego postanowiliśmy stworzyć skrzynkę pocztową e-mail, oraz konto na Messengerze aby Cię wspierać. Możesz do nas napisać aby otrzymać wsparcie.

Jeśli dzieje Ci się krzywda możesz do nas napisać:

- na adres e-mail niebieskalinia@gopsmszanowo.pl,
  - na naszym profilu na Messengerze
- Niebieska Linia OPS Mszanowo.

Ponadto informujemy o ogólnopolskich dostępnych infoliniach:

- Polskie Towarzystwo Psychologiczne - pomoc psychologiczna 730 822 320 – INFOLINIA JEST CZYNNA CODZIENNIE OD GODZ. 9.00 DO 21.00,
- Olsztyński Telefon Zaufania „Anonimowy Przyjaciół” (0-89) 527 00 00 oraz (0-89) 527 19 288 dostępne 24/7
- Ogólnopolski telefon dla Ofiar Przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” 800 120 002 czynny całą dobę, dzwoniąc uzyskasz wsparcie, pomoc psychologiczną,
- Centrum Praw Kobiet : 600 070 717,
- Feminoteka: 888 883 388.

Jeśli dzieje Ci się krzywda możesz do nas napisać

niebieskalinia@
gopsmszanowo.pl

Niebieska Linia
OPS Mszanowo

NIEBIESKA LINIA
OPS Mszanowo

Super Sołtysi w naszej Gminie

W plebiscycie „Super Sołtys 2020” ogłoszonym przez „Gazetę Olsztyńską” na podium uplasowało się aż dwóch włodarzy wsi z naszej gminy: Damian Marszelewski z Tylic - zdobywca tytułu Super Sołtysa i Ryszard Pruchniewski z Lekart - zdobywca „Srebrnego Sołtysa”.

Nagrody, w kameralnej atmosferze, wręczył laureatom Stanisław R. Ulatowski, redaktor „Gazety Nowomiejskiej” w towarzystwie wójta Tomasza Waruszewskiego. Gratulujemy serdecznie!

Warto dodać, że Pan Damian sołtysem wsi jest od 2019 r. i po raz pierwszy pełni tę zaszczytną funkcję. Pan Ryszard zaś ma na swoim koncie już m.in. tytuł Srebrnego Sołtysa zdobyty w 2018 roku oraz nagrodę Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Super Sołtys 2020 – UG Mszanowo

Z ŻYCIA PLACÓWEK SZKOLNYCH

Jak się spisaliśmy? - nauka zdalna

Nauczyciele i uczniowie korzystali z wielu powszechnie dostępnych aplikacji oraz programów edukacyjnych. Wszystkie szkoły w Gminie Nowe Miasto Lubawskie wykorzystują portal Librus, na którym nauczyciele prowadzą zajęcia systematycznie umieszczali opisy zadań dla uczniów oraz odpowiadali na zapytania. Komunikacja przebiegała sprawnie również za pomocą poczty e-mail, platform edukacyjnych, dysków współdzielonych oraz interaktywnie (w czasie rzeczywistym) przy użyciu komunikatorów i aplikacji do komunikacji audio lub audiowizualnej. Ponadto pedagodzy, za pomocą takich

Nauka zdalna SSP w Tylicach

komunikatorów jak Skype, organizowali lekcje on-line. Zajęcia te można porównać do wirtualnej klasy, w której obecni są w tym samym czasie uczniowie i nauczyciel. Mają oni możliwość komunikacji oraz przesyłania sobie materiałów, sprawdzenia wiedzy czy chociażby obserwowania pracy na lekcji dzięki połączeniu wideo. Wielu nauczycieli utworzyło grupy na komunikatorach Messenger oraz nagrywało filmiki instruktażowe. Metoda ta popularna była zwłaszcza wśród nauczycieli fizyki, chemii (doświadczenia) oraz wychowania fizycznego.

W prowadzeniu lekcji sprawdzały się również komunikatory: Skype, ZOOM i Microsoft Teams i aplikacje: sqa, e-podręczniki, matzoo.

Młodsze klasy i grupy „zerowe” wytworzyły swoje prace (ćwiczenia z pisania, prace plastyczne itp.) wcześniej sfotografowane wysyłały z pomocą rodziców różnymi kanałami komunikacji: mms, e-mail, librus. Komunikatory, aplikacje i platformy służyły nie tylko lekcjom zdalnym. Za ich pomocą dyrektorzy organizowali m.in. posiedzenia rad pedagogicznych.

USPRAWNIAMY NAUKĘ ZDALNĄ W NASZEJ GMINIE

14 laptopów i 12 tabletek trafiło już na wyposażenie szkół w ramach dofinansowania w wysokości 60 tys. zł, jakie pozyskaliśmy z rządowego programu Zdalna Szkoła. Kolejne 32 laptopy (zakupione za kwotę blisko 94 tys. zł) wkrótce zostaną przekazane dyrektorom placówek. Docelowo trafią one do uczniów. W obu przypadkach kwota dofinansowania wynosiła 100%.

Mimo wakacji, wielu z nas zastanawia się, jak długo placówki oświatowe pozostaną zamknięte. Być może w nowej rzeczywistości przyjdzie nam funkcjonować jeszcze przez wiele długich miesięcy. Dlatego też, zakupione w ramach programu Zdalna Szkoła laptopy i tablety, umożliwią jak największej liczbie uczniów w pełni realizować zdalne nauczanie.

NAUCZANIE ZDALNE OZCZAMI UCZNIÓW I RODZICÓW

Nauczanie to jednak nie tylko odpowiedni sprzęt, dostęp do internetu (w Gminie NML niemal 90% gospodarstw domowych podłączonych jest do sieci) czy też odpowiednie oprogramowanie i aplikacje. To również nie tylko zaangażowanie nauczycieli. Nie sposób bowiem nie wspomnieć o roli rodziców, dla których taka forma przekazywania wiedzy dzieciom była również czymś nowym. Postanowiliśmy dowiedzieć się, w jakim stopniu rozwiązania te sprawdzały się w praktyce.

Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów naszych szkół oraz ich rodziców pokazują, że zdecydowana większość

Przekazanie laptopów – UG Mszanowo

zapytanych jest zadowolona z poziomu nauki zdalnej (60,7% uczniów i 72,6% rodziców), a także odpowiada im forma lekcji zaproponowana przez nauczycieli (57,8% uczniów i 67,8% rodziców). Komunikacja z pedagogami również przebiegała sprawnie. Zapytaliśmy także o to, jak bardzo dzieci czują się obciążone materiałem. 27,6% uczniów uznało, że nauczyciele za bardzo obciążali ich nauką, 15,5% rodziców podzielało tę opinię.

Osoby zainteresowane pełnymi wynikami ankiety odsyłamy na naszą stronę www.gminanml.pl

JESTEŚCIE WSPANIALI

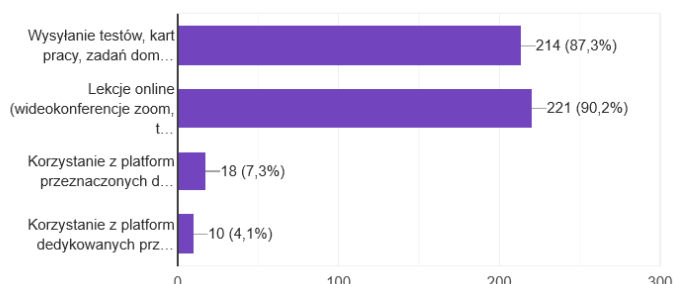
Mimo rosnących kompetencji uczniów w zakresie komunikacji oraz wyraźnie widocznego wzrostu poziomu ich samodzielności i zaradności w przyswajaniu treści programowych, mimo dostępu do technologii umożliwiających kontakt z otoczeniem bez wychodzenia z domu – tak naprawdę żaden wirtualny świat nie jest w stanie zastąpić kontaktu twarzą w twarz z rówieśnikami.

Dziękujemy Nauczycielom i Dyrekcji szkół oraz Uczniom i Rodzicom za to, że dzięki Waszemu zaangażowaniu, ale i wyrozumiałości, kończymy rok szkolny 2019/2020 „z tarczą”. Mimo, iż w tym roku nie odbyło się spotkanie Wójta Gminy z uczniami, którzy uzyskali najwyższą średnią ocen na świadectwie, nagrody zostały im przekazane za pośrednictwem szkół.

Życzymy wszystkim wspaniałych wakacji!

4. W jakiej formie najczęściej nauczyciele prowadzą naukę zdalną? (wybierz max. 2 odpowiedzi)

245 odpowiedzi

Migawki ze szkół

^ Dzień Ziemi w SSP
^ w Tyliczach

∨ Dzień Ziemi w ZS
∨ w Bratianie

^ Dzień Ziemi w ZS
^ w Bratianie

∨ Majowe święta
∨ narodowe

^ Urodziny patrona
^ szkoły w Jamielniku

Lapbook
matematyczny
uczennicy SP
w Radomnie

>>>

<<<

Szkoła w Skarlinie
w TVP Olsztyn
i Teleexpresie

Tradycyjny turniej warszawowy w dniu urodzin patrona szkoły w Gwiżdżinach 02.03.2020 r.

Bezpłatny biuletyn dla mieszkańców
Gminy Nowe Miasto Lubawskie
Nakład: 2 500 sztuk

Urząd Gminy Nowe Miasto Lubawskie,
ul. Podleśna 1, 13-300 Mszanowo
Tel.: 56 47 26 300, Fax.: 56 472 63 05, e-mail: urzad@gminanml.pl
www.gminanml.pl, www.bip.gminanml.pl,
www.facebook.com/gminanml

Redaktor: Sabina Rezmer. Redakcja zastrzega sobie prawo wyboru do druku nadesłanych tekstów, a także ich skracania i redagowania.

Chcesz nas o czymś poinformować lub zaprosić, abyśmy zrelacjonowali Twoje wydarzenie?
Napisz: srezmer@gminanml.pl lub zadzwoń: 56 472 63 18